

Pirkanmaan hyvinvointialueen palkkaharmonisoinnin suunnitelma

Aluehallitus 11.11.2024

Katja Vihusaari

HR-palvelupäällikkö

Palvelussuhdepalvelut

Teija Liimatainen

va Henkilöstöjohtaja

Henkilöstön toimialue

Asian aiemmat käsittelyt

- Kärki 3.4. palkkaharmonisointiin ja henkilöstöetuuksien kehittämiseen keskittyvän projektityöryhmän käsittelyt 11/2023, 01/ ja 02/2024, kokoonpano:

Katja Vihusaari (pj)	Taina Niiranen	Mira Snellman
Annika Itälä	Vesa Koskinen	Paula Paavilainen
Mikko Hannola	Sini Tenhovuori	Leena Sillanpää
Mirka Leinonen	Marjo Lindqvist (JHL)	Harri Järvelin (SUPER)
Mari Keronen (Tehy)	Jari Jakola (JUKO)	Suvi Marjasuo (JUKO)
Reetta Virtanen		

- Lähetekeskustelussa henkilöstöjaostossa 6.3.2024
- HVA johtoryhmä 6.5.2024 ja 21.5.2024
- Henkilöstöjaosto 5.6.2024
- Yt-elin 11.06.2024
- Henkilöstöjaosto 2.10.2024

Taustaa/lähtötilanne Pirkanmaan hyvinvointialueella

- Tällä hetkellä Pirkanmaan hyvinvointialueella on käytössä 23 eri luovuttavan organisaation erilaiset palkkausjärjestelmät ja palkat ovat erilaisia vaativuudeltaan samanlaisista tehtävistä

Heja 16.12.2022 § 80: Tehtäväkohtainen palkka perustuu tehtävän vaativuuteen. Tehtävän vaativuuden arviointi perustuu tehtäväkuvaukseen ja paikalliseen tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmään. Ylimenokauden ajan (kunnes uusi järjestelmä on luotu) hyvinvointialueella noudatetaan väliaikaisesti luovuttavien organisaatioiden järjestelmiä siihen saakka, kunnes hyvinvointialueen oma palkkausjärjestelmä on muodostettu. Tällä toimintatavalla työnantaja pyrkii turvaamaan uusien työntekijöiden yhdenvertaisuuden suhteessa olemassa olevaan henkilöstöön siinä toimipisteessä, jonne uusi työntekijä palkataan.

- Kunta- ja hyvinvointialueetyönantajat KT on vuonna 2022 arvioinut, että palkkojen harmonisointi hyvinvointialueuudistuksessa kasvattaa työvoimakustannuksia noin 680 miljoonaa euroa kansallisella tasolla (kaikki hva:t, pohjautuu vuoden 2020 kuntasektorin palkat-aineistoon). Palkkojen harmonisoinnin on arvioitu nostavan työvoimakustannuksia 5,8 %:lla lähtötilanteesta siirryttäessä hyvinvointialueille (Pirkanmaan hyvinvointialueen osuus arviolta 60 – 80 M€)

Palkkaharmonisoinnin yleisperiaatteet ja toteuttamismalli

Perustana on tehtävien vaativuus

Samasta työstä maksetaan samaa palkkaa

- Tarve palkkaharmonisoinnille syntyy, kun vaativuudeltaan samanlaisten tehtävien palkka vaihtelee

- KT ja pääsopijajärjestöt sopivat valtakunnantasoisista suuntaviivoista harmonisoinnille

Paikallisesti neuvotellaan, mitä järjestelyeristä suunnataan harmonisointiin

Jos järjestelyeristä kohdennettu euromäärä ei tule riittämään harmonisointiin, tulee henkilöstöbudjettia arvioida uudelleen aina talousarviokausittain

- Samasta tai yhtä vaativasta työstä on maksettava samaa palkkaa ja palkan määräytymisperusteiden vaativuudeltaan samanlaisessa työssä on oltava yhteneväiset
- Palkkausjärjestelmässä ollaan siirtymässä kohti osaamiseen ja vaativuuteen perustuvaa taso/uraporraspalkkajärjestelmää
- Palkkaharmonisointi on suunniteltu toteutettavan pääosin valtakunnallisella tasolla sovittujen järjestelyerien paikallisella kohdentamisella → kaikki paikalliset erät eivät ole tarkoitettu ainoastaan palkkojen harmonisointiin tai tukemaan uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottoa

Harmonisoinnin toteuttaminen nykyisen strategian toimeenpano-ohjelman mukaisesti 2023 - 2025

2023, harmonisoinnin 1. vaihe

- Järjestelyeriä HYVTES ja Sote-sopimuksen kohdennettu alimpiin hinnoittelutunnuksiin, ja yksittäisiin nimikkeisiin, mutta vielä ei saavutettu hinnoittelutunnuksille täysin yhteneväistä palkkatasoa
- LS osalta järjestelyerien toimeenpano siirrettiin vuodelle 2024 ja neuvotellaan palkkausjärjestelmäuudistuksen yhteydessä

2024, harmonisoinnin 2. vaihe

- Lääkäreiden palkkausjärjestelmä saatu luotua, kuitenkin ei saada vielä kaikkia palkkoja harmonisoitua samaan tasoon
- Sote-henkilöstön osalta KT:ltä tulleet uudet palkkahinnoitteluliitteet ja niihin peruspalkat → ohjaavat kohti uutta palkkausjärjestelmää
- Järjestelyerien kohdennuksista saavutettu valtakunnallinen neuvottelutulos 02/24 → paikalliset neuvottelut käydään em. Palkkausjärjestelmäuudistuksen perustuen

2025, harmonisoinnin 3. vaihe

- Pirhan omat palkkausjärjestelmät sopimusaloittain (LS lisäksi HYVTES ja Sote-sopimus) ja yhteneväiset hinnoittelutunnukset käytössä
- Tavoitteena saavuttaa ainakin pääosin yhteneväiset palkat eri hinnoitteluliitteiden hinnoittelutunnuksille, mutta harmonisoitavia tasoeroja edelleen on
- Järjestelyerien kohdennuksista neuvotellaan valtakunnallisen neuvottelutuloksen ja ohjeistuksen mukaisesti → KT ja pääsopijajärjestöt aloittaneet neuvottelut

Paikalliset järjestelyerät palkkaharmonisoinnin toteuttamisessa

- Palkkaharmonisointi pyritään Pirkanmaan hyvinvointialueella rahoittamaan pääosin valtakunnallisella tasolla sovittujen järjestelyerien paikallisella kohdentamisella.
- Paikallisten järjestelyerien kustannusvaikutukset kokonaisuudessaan sopimuskaudella 2023-2025 esitetty alla olevassa taulukossa. Kustannukset sisältävät lomaraha-, yleiskorotus- ja henkilösivukulujen vaikutuksen ja perustuvat vuoden 2024 arvioituun henkilöstömäärään (mm. palveluita kotiutettu) → tämän vuoksi poikkeaa alkuperäisestä 60 – 80 M€ arviosta
- Järjestelyerien riittävyys harmonisoinnin toteuttamiseen on vielä epävarmaa
 - Paikalliset erät eivät ole tarkoitettu ainoastaan tukemaan palkkojen harmonisointia tai uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottoa
 - Vielä ei ole tiedossa palkkausjärjestelmän portaat/tasot ja miten palkkakärjet vaikuttavat kunkin tason kustannuksiin

Sopimusryhmä		Kustannusvaikutus 2023 järjestelyerät	Kustannusvaikutus 2023-2024 järjestelyerät	Kustannusvaikutus 2023-2025 järjestelyerät	Kustannusvaikutus 2023-2026 (koko sopimuskausi yht.)
HYVTES	Yhteensä	1 804 234	4 685 511	7 806 127	8 566 900
SOTE -sopimus	Yhteensä	12 314 453	32 884 260	60 955 733	69 111 174
Lääkärisopimus	Yhteensä	3 408 911	9 122 834	17 040 813	19 388 139
Kaikki yhteensä		17 527 598	46 692 605	85 802 673	97 066 213
<i>sis. sivukulut 23,187%</i>		<i>21 591 721</i>	<i>57 519 220</i>	<i>105 697 738</i>	<i>119 572 954</i>

Harmonisointi on täysin toteutettavissa vasta palkkausjärjestelmien rakentamisen jälkeen

- Pirkanmaan hyvinvointialueella on rakennettu vuonna 2024 valtakunnantasoisien ohjeistuksen mukaisesti lääkäreille palkkausjärjestelmä, joka poikkeaa aiemmista. Tätä harmonisointia pystytään edistämään jo pitkälle vuoden 2025 kuluessa
- KT ja pääsopijajärjestöt neuvottelevat parhaillaan HYVTES- ja SOTE-palkkausjärjestelmistä → aikaisin mahdollinen rakentaa palkkausjärjestelmät on vuoden 2025 kuluessa. Pirkanmaan hyvinvointialue on osallistumassa HYVTES palkkausjärjestelmän simulointiin KT:n johdolla loppuvuonna 2024
- Vasta uusien palkkausjärjestelmien palkkaportaiden/tasojen jälkeen voidaan selvittää kunkin tason kärkipalkka ja harmonisoida palkat
- Järjestelyerin pystytään vuonna 2025 rakentamaan palkkausjärjestelmää ja myös joiltain osin rinnalla mahdollisesti harmonisoimaan osaa palkoista

Oikeuskäytäntö puoltaa palkkaharmonisoinnin aikatauluksi useampaa vuotta, kunhan harmonisointia toteutetaan suunnitelmallisesti (KKO: 2024:9)

- Sairaanhoidopiiri oli aloittanut palkkaharmonisointiin tähtäävät konkreettiset toimenpiteet kesällä 2016, jolloin on hyväksytty harmonisointisuunnitelma. Itse harmonisointiohjelmaa ryhdyttiin neuvottelujen jälkeen toteuttamaan vuoden 2019 alussa (kokonaisuudessaan 5 ½ v harmonisointiaika)
- Tätä seuranneet neuvottelut palkkaeroja pienentävien palkankorotusten kohdentamisista ovat johtaneet harmonisointiohjelmaan, jota on myös ryhdytty toteuttamaan 1.1.2019 alkaen. Sairaanhoidopiirin pyrkimys palkkaerojen poistamiseen virka- ja työehtosopimuskausittain tapahtuvin neuvotteluin on ollut sairaanhoidopiirin taloudellisten voimavarojen rajallisuus huomioon ottaen ymmärrettävä menettelytapa.
- KKO tuli siihen tulokseen, että palkkaerojen kiinnikuromiseen ei löydy lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä täsmällistä aikamäärettä.

Harmonisoinnin toteuttamisen aikataulusta tehty riski- ja hyötyanalyysia kolmella eli skenaariolla

1) Edetään nykyisen strategian toimeenpano-ohjelman aikataulussa 2023-2025

- 1) Aikataulu on liian tiukka, koska valtakunnan tasolla palkkausjärjestelmän saadaan neuvoteltua vasta vuoden 2025 kuluessa, harmonisointia ei ennätetä toteuttamaan
- 2) Jos kustannukset uhkaavat mennä yli budjetoidun, edellyttää uusia sopeuttamistoimia olemassa olevien sopeutusten lisäksi nykyisessä tilanteessa
- 3) Henkilöstö on tyytyväisempää palkkukseensa, joka on yhdenvertainen hyvinvointialueen sisällä

2) Harmonisointi toteutetaan vuosien 2023 – 2027 kuluessa

- 1) Aikataulu helpottaa harmonisoinnin toteutusta maltillisemmin ja kustannusten ylittyessä mahdollisiin harmonisoinnin vaatimiin sopeutustoimiin pystytään valmistautumaan
- 2) Edellyttäneen kuitenkin edelleen uusia sopeuttamistoimia
- 3) Henkilöstö kokee epätasa-arvoa, koska palkkausjärjestelmän valmistuessa samassa yksikössä voi olla hyvinkin isoja palkkauseroja (osa vähimmäispalkalla, osalla vanhat piikkipalkat)

3) Harmonisointi toteutetaan vuosien 2023 – 2028 kuluessa

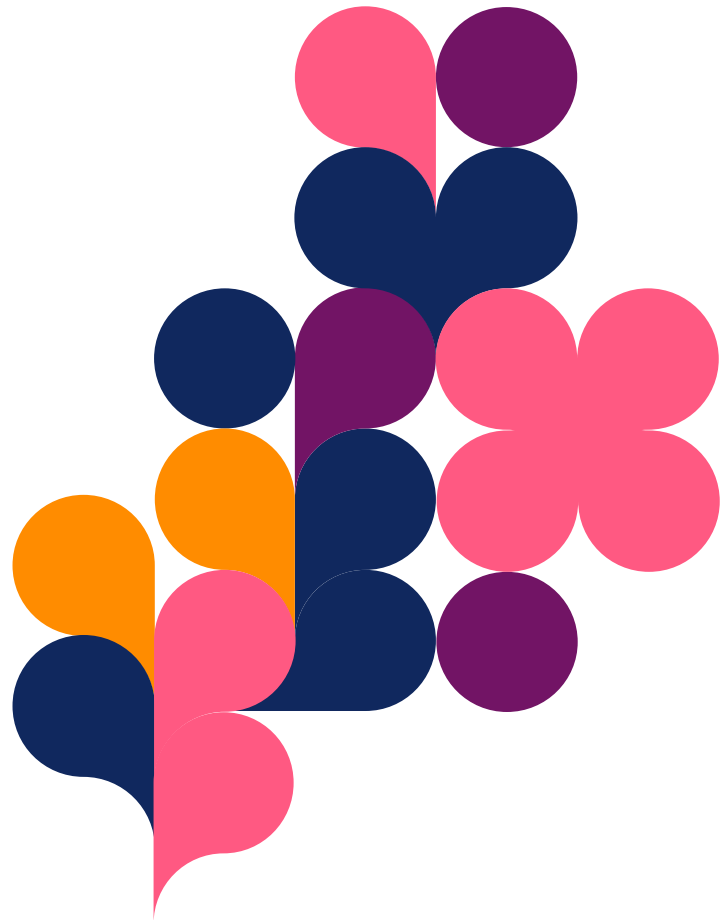
- 1) Mitä enemmän harmonisointi viivästyy, sitä tyytymättömämpiä työntekijät ovat palkkatilanteeseensa
- 2) Harmonisointi pystytään valmistelemaan huolellisesti ja sen aiheuttamat kustannukset budjetoimaan maltillisemmin, joskin tyytymättömyys voi aiheuttaa myös ennakoimattomia kustannuksia

Tilannekatsausta muiden hyvinvointialueiden palkkaharmonisointitilanteesta

- Tilannekatsaus saatu seitsemältä eri hyvinvointialueelta (Varha, HUS, OmaHäme, Länsi-Uusimaa, Vantaa-Kerava, Pohjanmaa, KeuSote, SiunSote)
 - Erillinen harmonisointisuunnitelma kolmella hyvinvointialueella
 - Kuntayhtymänä toimineet ovat saaneet harmonisoinnin päätökseen (KeuSote ja SiunSote)
 - Pääosin suunnitelmat ovat ”useamman vuoden” suunnitelmia, ei tarkkaa sitoutumisaikataulua harmonisoinnin toteuttamiseen
 - Rahoitus suunniteltu toteutettavan pääosin järjestelyerin, ei erillisrahoitusta

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

- Aluehallitus hyväksyy Pirkanmaan hyvinvointialueen palkkaharmonisointisuunnitelman, joka päivittyy palkkausjärjestelmien rakentumisen myötä ja kustannuslaskennan tarkentuessa. Harmonisointisuunnitelmaa tarkistetaan aluehallituksessa näiden tarkennusten jälkeen.
- Ensimmäisenä valmistunut lääkäreiden uraporraspalkkausjärjestelmä, jonka osalta pystytään jo loppuvuonna 2024 laskemaan ns. tavoitepalkat kustannuslaskennan ja harmonisointiaikataulun pohjaksi
- Palkkaharmonisoinnin raportointi toteutetaan talousraportoinnin yhteydessä vuosittain
- Aluehallitus hyväksyy harmonisoinnille suunnitellun aikataulun, missä harmonisointi toteutetaan viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä
- Henkilöstöä edustavat järjestöedustajat ovat kaikki jättäneet toteutusaikataulun pituudesta eriävät lausuntonsa, jotka ovat liitteenä
- Jos taloudelliset edellytykset ja aikataulu mahdollistavat, pyritään palkkaharmonisointi saavuttamaan jo aiemmin

Kiitos!

